

TEKNIIKAN SANASTOKESKUS ■ CENTRALEN FÖR TEKNISK TERMINOLOGI

TERMINFO

Kahdestoista vuosikerta • numero • 1 • 1992

Euroopan
yhdentymisen elimiä

Nordterm-nytt

Termipalvelusta
poimittua

VALTION PAINATUSKESKUS

Kahdestoista vuosikerta • numero 1 • 1992

Julkaisija: Tekniikan Sanastokeskus ry

Kustantaja: VAPK-kustannus

Päätoimittaja: Lari Kauppinen

Toimitusneuvosto:

Gustav Dahlberg

Marketta Fabritius

Jukka Ihanus

Pertti Laine

Juhani Siikala

Martti Tiula

Seija Tuovinen

Krista Varantola

Tilaukset:

VAPK-kustannus, Lehtitilaukset

PL 516, 00101 Helsinki

puh. 90-566 0404

Tilaushinnat vuonna 1992

Kestotilaus 140 mk,

vuoden määräaikainen tilaus 155 mk.

Irtonumero 28 mk.

Ilmestyy 6 kertaa vuodessa.

Vuonna 1992 VAPK-kustannuksen
aikakauslehtien irtonumeroita myyvät:

Valtikka-kirjakaupat Helsingissä:

Annankatu 44 ja Eteläesplanadi 4

Valtikka-myyntipisteet:

Akateeminen Kirjakauppa

(Tampere, Oulu ja Lappeenranta),

Suomalainen Kirjakauppa

(Joensuu, Jyväskylä, Kuopio, Mikkeli

ja Rovaniemi),

Turun Kansallinen Kirjakauppa

Tilaaajarekisterin tietoja voidaan käyttää
suoramarkkinoinnissa.

Sisällys

Tearminologia kursa –

terminologian kurssi saameksi 3

HEIDI SUONUUTI

Uusi TERMDOK-levy 4

Termipalvelusta poimittua 5

Euroopan yhdentymisen elimiä 9

LARI KAUPPINEN

Suomalaisen EY-termistön

kokoaminen 12

Nordterm-nytt 13

Summaries 18

Tearminologia kursa – terminologian kurssi saameksi

HEIDI SUONUUTI

Koutokeinossa Pohjois-Norjassa toimivat Saamelainen tietopankki (Sámi Dátábáŋku) ja Saamelainen opetusneuvosto (Sámi oahpahusráddi) järjestivät syyskuun 4. ja 5. päivänä 1991 saamenkielisen terminologian kurssin. Yhtenä kurssin opettajana toimi Tekniikan Sanastokeskuksen johtaja *Heidi Suonuuti*, joka välittää Terminfon lukijoille opettajan näkemyksen tästä historiallisesta kurssista. Lehtemme Nordterm-nytt-sivuilla kurssista kertoo yksi sen oppilaista, *Anne Ristiinná Hætta*.

Oppikirjojen kirjoittajat, opettajat ja lehtien toimittajat tekevät aina työnsä luonnollisena osana paljon termityötä. Tämä mielessään Saamelainen tietopankki ja Saamelainen opetusneuvosto järjestivät viime vuoden syyskuussa saamenkielisen sanastotyön kurssin, jonka osantajina oli saamenkielen opettajia, opetusaineistoprojektien jäseniä ja hallinnon työntekijöitä, kaikkiaan yli 20 henkeä. Kurssin järjestäjien tavoitteena oli organisoida eri tahoilla tehtävä saamenkielinen termityö siten, että tieto voidaan helposti koota yhteen ja tallettaa esimerkiksi Saamelaiseen tietopankkiin. Kokonaisuudessa ei synny yhteensovitusongelmia eikä voimia kulu kaksinkertaiseen työhön, jos kaikki soveltavat alusta alkaen yhteisiä terminologisia työ- ja tallennusmenetelmiä.

Kurssi pidettiin pääasiassa saamen kielellä; vain Suomesta tullut vierailija käytti ruotsia. Kurssin järjestäjät pyrkivät löytämään vastauksia kysymyksiin siitä, miten käsiteanalyysi ja käsitejärjestelmät voivat tuoda selkeyttä sanaston kehittämiseen ja miten määritelmien

kirjoittamista voidaan helpottaa yksinkertaisin perussäännöin.

Kurssin ensimmäisessä, teoreettisessa osassa *Nils Thomas Utsi* käsitteli terminologian teoriaa, sanastotyön lähtökohtia ja periaatteellisia menetelmiä. Tätä varten hän oli mm. laatinut Nordtermin terminologian sanastosta saamenkielisen laitoksen. Toisessa luennossaan Utsi käsitteli sanastotyön organisoimista, tallennusmallin yhtenäistämistä ja vastuualueiden jakamista eri tahoilla työtä tekevien kesken. *Nils Øyvind Helander* puhui puolestaan saamen kielien johto-opista sekä merkityserojen luokittamisesta sanojen ja johdosten muodostamista varten.

Kurssin käytäntöpainotteisessa osassa käsiteltiin käsitesuhteita ja käsitejärjestelmien rakentamista sanastotyön perustana sekä määritelmätyyppejä ja määritelmien kirjoittamista ja eri kielten termijärjestelmien harmonisointia. Harjoituksissa rakennettiin käsitejärjestelmiä, kirjoitettiin määritelmiä ja arvioitiin valittuja termejä – aivan kuten muillakin kielillä pidettävillä sanastotyön kursseilla Pohjoismaissa. Harjoitusaineistona käytettiin liikennemerkkien luokitusta ja suomalaisen lainkäynnökseen laadittuja liikennemerkkien saamenkielisiä nimityksiä. Vaikka harjoituksiin oli käytävissä melko rajallisesti aikaa, saivat asiastaan innostuneet kurssilaiset harjoitusten aikana aineistostaan irti monenlaisia mielenkiintoisia havaintoja. Eräs sellainen oli kysymys sanastotyön kohdentamisesta ja tärkeysjärjestyksestä. Kuinka tärkeää on esimerkiksi löytää saamenkielinen nimitys suomen raitiovaunukaistalle? Miten valita monesta si-

nänsä oikeasta sanasta termiksi sellainen, joka tuntuu luontevalta? Miten saada virallisissa yhteyksissä valtakielten edustajat ymmärtämään, että saamen kielen käsitejärjestelmä voi poiketa muista kielistä?

Monet saamelaisalueen ongelmat ovat tuttuja kaikille terminologeille. Van-

hat terminologit voivat kuitenkin kadetia saamelaisia kollegojaan, joilla on tilaisuus soveltaa nykyaikaisia menetelmiä kielensä aktiivisessa kehitysvaiheessa. Voi hyvin käydä niin, että lähivuosien mielenkiintoisimmat terminologiset uutiset tulevatkin pohjoisesta, Nordterm-yhteisön uusimmalta jäseneltä.

Uusi TERMDOK-levy

Ruotsalainen sisarjärjestömme *Tekniska Nomenklaturcentralen* täytti viime vuonna 50 vuotta. Osana vanhimman jäsenensä syntymäpäivien juhlintaa pohjoismaiset Nordterm-yhteistyökumppanit julkaisivat yhdessä *Walters Lexikonin* kanssa uuden version CD-ROM-termipankki *TERMDOKista*.

Uudessa versiossa on termitietueita runsaat kaksi kertaa niin paljon kuin aikaisemmassa. Toisaalta jo aiemmin mukana olleista termipankeista on otettu uutta aineistoa, toisaalta mukaan on tullut täysin uusiakin termipankkeja; esimerkiksi EY:n termipankki EURODICAUTOM on tuonut mukanaan TERMDOKiin 100 000 täysin uutta termitietuetta. EURODICAUTOMin mukana on tullut myös uusia vastinekieliä: hollanti, espanja, italia ja portugali. Väheksyä ei pidä myöskään islantilaisen ja tanskalaisen termipankin merkitystä uudella TERMDOK-levyllä.

Uusi versio sisältää puolisen miljoonaa termitietuetta, jotka on poimittu seuraavista termipankeista:

- TNC:n sanastot
- ruotsalaiset standardit
- TNC:n poiminnat mm. ammattilehdistä
- TNC:n EY-termistö
- TSK:n termipankki TEPA
- norjalaisen RTT:n sanastot
- islantilainen termipankki KRINGLA
- tanskalainen termipankki Danterm
- EY:n termipankki EURODICAUTOM
- kanadalainen termipankki TERMIUM.

Termipankki maksaa n. 5 000 mk. TSK:n jäsenyhteisöt saavat termipankista 15 %:n alennuksen tilatessaan sen TSK:n kautta.

TERMIPALVELUSTA POIMITTUA

Tähti ja ruutu

Näppäinpuhelimissa on numeroiden lisäksi aina kaksi näppäintä, joista toisessa on merkki *, toisessa merkki #. Tekniikan Sanastokeskuksen kokoelmista näppäimille löytyy suomen-, ruotsin-, englannin-, ranskan- ja espanjankieliset nimitykset. Tietääköhän joku lukijoistamme esimerkiksi saksan- tai venäjänkieliset nimitykset näille näppäimille?

tähtinäppäin

sv	stjärnknapp
en	star button
fr	touche <i>f</i> étoile, bouton <i>m</i> étoile
es	pulsador <i>m</i> estrella, botón <i>m</i> de estrella

ruutunäppäin

sv	fyrkantknapp
en	square button, gate button
fr	touche <i>f</i> carré, bouton <i>m</i> carré
es	pulsador <i>m</i> cuadrado

Asiakas ja palvelin arkkitehtuurissa

Englanninkielisessä tietojenkäsittelymaailmassa on jo jonkin aikaa kummitellut termi *client/server model*, joka on esiintynyt myös muodossa *client/server architecture*. Kysessä on looginen palvelinten ja asiakaskoneiden muodostama verkko, jossa palvelin voi toimia myös jonkin toisen palvelimen asiakaskoneena.

Englannin kielestä termi on levinnyt jo muihinkin Euroopan kieliin joko sellaisenaan, hieman muunneltuna tai käänöslainana. Myös suomessa on alettu käyttää termejä *asiakas-palvelinmalli* ja *asiakas-palvelinarkkitehtuuri*. Vaikka toivoisikin, että käsitteelle saataisiin suomessa vielä jokin luontevampi nimitys, ei englannin mallia pystyttä-ne tässäkään välttämään; rinnastuuhan

suoraan käännetty suomenkielinen termi asiantuntijan mielessä aiemmin tulleeseen englanninkieliseen termiin.

Oikeinkirjoituksen kannalta sana puolestaan rinnastuu esimerkiksi sellaisiin sanoihin kuin kupari-sinkkiseos ja liha-makaronilaatikko, joissa niissäkin yhdyssanan määräiteosana on kaksi rinnasteista sanaa.

asiakas-palvelinmalli, asiakas-palvelinarkkitehtuuri

en	client/server model, client/server architecture
de	Client-Server-Modell <i>n</i> , Client-Server-Architektur <i>f</i>
fr	modèle <i>m</i> client/serveur

Avainsana ja tunnussana

Avainsana ja *tunnussana* menevät usein suomen kielessä sekaisin, niin kuin ne menevät sekaisin monessa muussakin kielessä. Sanat kuitenkin merkitsevät eri asioita ja siksi niiden käytössä kannattaa olla tarkkana. *Avainsanalla* tarkoitetaan toisaalta sanaa, joka kuvaa jonkin dokumentin – esimerkiksi kirjan, artikkelin tai tiedoston – sisältöä tiedonhaun tarpeisiin, toisaalta symbolia, joka yksilöi parametrin. *Tunnussanalla* tarkoitetaan puolestaan merkkijonoa, jonka avulla käyttäjä osoittaa oikeutensa tietokonejärjestelmän, tiedoston tms. käyttöön.

Seuraavalle sivulle on koottu termien vastineita niillä kielillä, joilla vastine on löytynyt alan kirjallisuudesta ja termipankeista.

avainsana

sv	nyckelord <i>n</i>
da	nøgleord <i>n</i> , stikord <i>n</i>
is	lykilorð
no	nøkkelord <i>n</i> , stikkord <i>n</i>
en	keyword
de	Schlagwort <i>n</i> , Schlüsselwort <i>n</i> , Stichwort <i>n</i>
nl	accentwoord <i>n</i> , trefwoord <i>n</i> , sleutelwoord <i>n</i>
fr	mot-clé <i>m</i>
es	palabra <i>f</i> clave
it	parola <i>f</i> chiave
pt	palavra <i>f</i> chave
ru	ключевое слово
et	võtmesõna

tunnussana

sv	lösenord <i>n</i>
da	kendeord <i>n</i> , løsen <i>n</i> , password <i>n</i>
is	aðgangsorð
no	passord <i>n</i> , løsen <i>n</i>
en	password
de	Kennwort <i>n</i> , Passwort <i>n</i> , Sicherungswort <i>n</i> , Sperrwort <i>n</i>
nl	wachtwoord <i>n</i>
fr	mot <i>m</i> de passe, mot <i>m</i> d'ordre convenu
es	contraseña <i>f</i> , palabra <i>f</i> de acceso
it	parola <i>f</i> d'ordine
pt	contra-senha <i>f</i> , palavra <i>f</i> de passe, palavra <i>f</i> de senha
ru	пароль
et	parool

Millä tärkeät paperit tuhotaan?

Tunnussanoilla voidaan estää asiaankuulumattomia ihmisiä pääsemästä käsiin luottamuksellisiin ja salaisiin tiedostoihin, mutta paperitulosteiden kanssa on turvauduttava muihin keinoihin. Salaiset ja luottamukselliset asiakirjat on esimerkiksi hävitettävä niin, etteivät ne joudu vääriin käsiin. Suosituin tapa hävittää tällaiset paperit on repiä ne niin pieniksi kappaleiksi, ettei palasia saa enää yhdistettyä alkuperäiseksi asiakirjaksi.

Tähän tarkoitukseen käytettävän laitteen suomenkielisestä nimityksestä on tullut termipalveluumme useita kysymyksiä. Suositeltavimpana suomenkielisenä terminä Tekniikan Sanastokeskus pitää *asiakirjantuhoojaa*, mutta myös *paperinsilppuri* on täysin mahdollinen. Sen sijaan *paperintuhooja* ei ole suositeltava, sillä laite ei suinkaan tuhoa paperia aineena, vaan paperisilppu kelpaa esimerkiksi uusiopaperin raaka-aineeksi.

asiakirjantuhooja, paperinsilppuri;

mieluummin kuin: paperintuhooja	
sv	dokumentförstörare; puhekiellessä myös: papperstugg <i>n</i>
en	paper shredder, shredder, shredding machine
de	Papierwolf <i>m</i> , Aktenvernichter <i>m</i> , Dokumentvernichter <i>m</i>
fr	machine <i>f</i> à détruire les documents, déchiqueteur <i>m</i> de papier, destructeur <i>m</i> des documents, massicot <i>m</i> , massiquot <i>m</i>
it	macchina <i>f</i> per distruggere documenti

Kestävä kehitys

Toivottavasti asiakirjantuhoojan sisältään suoltamat kappaleet päätyvätkin uusiopaperiksi. Kierrättämällä paperia tähtäämme kestäväan kehitykseen ja säästämme luontoamme vielä tulevillekin sukupolville.

Kestävä kehitys on ollut viime vuosina eräänlainen kansantalouden suunnittelun muotitermi. Se on peräisin Norjan pääministerin Gro Harlem Brundtlandin johtaman Ympäristön ja kehityksen maailmankomission loppuraportista. 'Kestävällä kehityksellä' komissio tarcoitti talouselämän suunnittelua niin, että se rasittaisi mahdollisimman vähän luontoa. Näin ihmiskunnan nykyiset tarpeet tyydytetään viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa, kuten valtioneuvosto eduskunnalle antamassaan selonteos-

saan kestäväään kehitykseen tähtäävistä toimista sanoo.

Urkittuaan puolelta jos toiseltakin termipalvelumme on löytänyt *kestävälle kehitykselle* vastineita seitsemällä kielellä.

kestävä kehitys

sv	hållbar utveckling, bärkraftig utveckling
da	vedholdende udvikling, bærekraftig udvikling
no	vedholdende utvikling
en	sustainable development
de	tragfähige Entwicklung <i>f</i> , umweltverträgliche Entwicklung <i>f</i>
nl	duurzame ontwikkeling
fr	développement <i>m</i> durable, développement <i>m</i> supportable, développement <i>m</i> à long terme

Nestekide

Nestekiteen ruotsinkielisestä vastineesta on ollut jonkin verran epä tietoisuutta. Käytössä on ollut toisaalta *vätskekristall*, toisaalta pari *flytkristall* ja *flytande kristall*. Tutkittuaan näiden sanojen yleisyysuhteita ruotsalainen sisarjärjestömme *Tekniska Nomenklaturcentralen* on päättänyt suosittamaan ensisijaisena yhdyssanaa *flytkristall*, mutta täysin hyväksyttävänä se pitää myös sanaliittotermiä *flytande kristall*. Sen sijaan kolmatta vaihtoehtoa *vätskekristall* eivät ruotsalaiset hyväksy.

Tekniikan Sanastokeskus on ruotsin kielen toimiston kanssa neuvoteltuaan päättänyt suosittamaan termin *flytkristall* käyttöä myös suomenruotsissa. Onhan myös yhdyssanojen – kuten *flytkristallskärm* suomen *nestekidenäytön* vastineena – muodostaminen helpompaa yhdyssanatermin pohjalta. Oheen on kerätty *nestekiteen* ja *nestekidenäytön* vastineita myös muilla kielillä. Huomat takoon, että norjan *krystall* ja tanskan *krystal* voivat olla sekä en- että et-sukuisia; tästä syystä sanojen perässä on sekä et-suvun *n* (neutrum) että en-suvun *u* (utrum).

nestekide

sv	flytkristall, flytande kristall; ei: vätskekristall
da	flydende krystal <i>n/u</i>
is	vökvakristall <i>m</i> , kristalvökvi <i>m</i>
no	flytende krystall <i>n/u</i>
en	liquid crystal, LC
de	Flüssigkristall <i>m</i> , flüssiger Kristall <i>m</i>
nl	vloeibaar kristal <i>n</i>
fr	cristal <i>m</i> liquide, liquide <i>m</i> cristallin
es	cristal <i>m</i> líquido
it	cristallo <i>m</i> liquido
pt	cristal <i>m</i> liquido
ru	жидкий кристалл
et	vedelkristall

nestekidenäyttö

sv	flytkristallskärm
da	flydende krystal-skærm
is	skuggastafagluggi <i>m</i>
no	flytende krystallskjerm
en	liquid crystal display, LCD
de	Flüssigkristallanzeige <i>f</i> , Flüssigkristall-Sichtanzeige <i>f</i>
fr	affichage <i>m</i> à cristaux liquides, écran <i>m</i> à cristaux liquides
es	visualizador <i>m</i> de cristal liquido, pantalla <i>f</i> de cristal liquido, visualización <i>f</i> por cristal liquido
it	visualizzatore <i>m</i> a cristalli liquidi
pt	visor <i>m</i> de cristal liquido, ecran <i>m</i> de cristais liquidos
ru	дисплей на жидких кристаллах, индикатор на жидких кристаллах
et	vedelkristall-kuvapaneel, vedelkristallkuvar

Siirtoheitin

Yhdentyypinen 'nestekidenäyttö' on 'siirtoheitin', jonka asettamalla piirtoheittimen päälle näyttö voidaan heijastaa valkokankaalle tai seinälle. Seuraavassa löytämiämme *siirtoheittimen* vastineita.

siirtoheitin

sv	projektorplatta, OH-platta
en	LCD overhead panel, computer projection panel
de	Computer-Projektionspanel <i>m</i>
fr	écran <i>m</i> de projection pour ordinateur
it	pannello <i>m</i> da proiezione per computers

Ci:hin

Edellisessä numerossa suositelimme, että myös SI-järjestelmän mukaisiin mitayksiköiden tunnuksiin liitetään taivutuspäätteet normaalien oikeinkirjoitusääntöjen mukaisesti. Joskus taivutuspäätteen liittäminen tunnukseen saattaa kuitenkin tuntua hieman vaikealta, sillä tunnuksen kirjoitusasu saattaa johdattaa täysin erilaiseen ratkaisuun taivutuspäätteen lisäämisessä kuin tunnuksen ääntöasu. Esimerkiksi illatiivin päätteen lisääminen radioaktiivisuuden yksikköön *curie* (tunnus Ci) on aiheuttanut monelle päänvaivaa. Taivutuspäätteen pois jättämisestä on usein perusteltukin tällaisilla vaikeuksilla.

Kun kuitenkin muistaa, että *curie* ääntyy [kyrii] ja että vieraskielisten nimien ja niihin tässä tapauksessa rinnastettavien sitaattilainojen taivutuspäätteet määräytyvät miltei aina automaattisesti ääntämyksen mukaan, on helppo kirjoittaa *curiehin* [kyriihin]. Tämän jälkeen on erittäin helppo liittää taivutuspäätte myös yksikön tunnukseen: *Ci:hin*.

IVY

Neuvostoliiton raunioille syntyneen uuden valtioliiton suomenkieliseksi nimitykseksi vakiintui vähitellen *Itsenäisten valtioiden yhteisö*, joka lyhennetään *IVY*. Muissakin kielissä nimitys horjui jonkin aikaa, mutta nyt tilanne tuntuu jo vähitellen vakiintuneen.

Seuraavassa tällä hetkellä käytössä olevat nimitykset eri kielillä.

Itsenäisten valtioiden yhteisö, IVY

sv	Oberoende staternas samväld, OSS, Östsamväldet
da	Statssamfundet af uafhængige stater
no	Samveldet av uavhengige stater, SUS
en	Commonwealth of Independent States, CIS
de	Gemeinschaft Unabhängiger Staaten, GUS
nl	Gemenebest van Onafhankelijke Staten, GOS
fr	Communauté des Etats Indépendants, CEI
es	Comunidad de Estados Independientes, CEI
it	Comunità di Stati Indipendenti, CSI
ru	Содружество Независимых Государств

Euroopan yhdentymisen elimiä

LARI KAUPPINEN

Meneekö Suomi EY:hyn vaiko ei, ja jos menee, siirrytäänkö EFTAsta suoraan EY:n jäseneksi vai mennäänkö ETAn kautta? Siinäpä pulmia kerrakseen. Pulmia tulee myös näistä asioista viestivälle. Puhuako esimerkiksi yksikössä *Euroopan yhteisöstä* vai monikossa *Euroopan yhteisöistä*; sama ongelma on nimityksissä miltei kaikilla Euroopan kielillä. Kysehän on kolmen yhteisön – ETY:n (eli EEC:n), EHTY:n (eli ECSC:n) sekä Euratomin – yhteenliittymästä, joten monikko vaikuttaa asiallisesti oikeammalta, vaikkakin yksikkömuoto tuntuu joskus sopivan suuhun ja myös kirjoitettuunkin tekstiin paremmin. Vaikka sekaantumisen vaaraa yksikönkään käytöstä ei ole, monikko on suositeltavampi. Euroopan yhteisöjen suomenmukainen lyhenne *EY* on jo kokonaan syrjäyttänyt aiemmin käytössä olleen, englannista lainatun *EC*:n, sen sijaan *ETY* ja *EHTY* käyvät vielä kamppailuaan *EEC*:n ja *ECSC*:n kanssa.

Tarkkana pitää sen sijaan olla *Euroopan neuvoston* ja *Eurooppa-neuvoston* kanssa, sillä ne ovat aivan eri elimiä, joita ei pidä sotkea toisiinsa: *Eurooppa-neuvosto* on Euroopan yhteisöjen korkein päättävä elin, josta on Suomessa käytetty myös nimitystä *EY:n huippukokous*, *Euroopan neuvosto* sen sijaan on tuo Euroopan poliittisen yhdentymisen keskustelufoorumi, johon Suomikin jo muutama vuosi sitten liittyi.

Seuraavassa pääasiassa *EY*:n terminpankki EURODICAUTOMista koottu lista joidenkin Euroopan yhdentymiseen liittyvien järjestöjen, yhteisöjen ja elimien nimistä eri kielillä sekä näiden kussakin maassa käytössä olevista lyhen-

teistä. Ruotsinkielisissä vastineissa olemme saaneet apua ruotsin kielen toimistolta ja TNC:ltä, norjankielisissä RTT:ltä.

Euroopan yhteisöt, EY;

myös: Euroopan yhteisö

sv	Europeiska gemenskaperna, EG
da	De europæiske fællesskaber, EF
no	De europeiske felleskap, EF
en	European Communities, EC
de	Europäische Gemeinschaften, EG
nl	Europese Gemeenschappen, EG
fr	Communautés Européennes, CE
es	Comunidades Europeas, CE
it	Comunità Europee, CE
pt	Comunidades Europeias, CE
ru	Европейское сообщество, EC

Euroopan talousyhteisö, ETY, EEC

sv	Europeiska ekonomiska gemenskapen, EEG, EEC
da	Det europæiske økonomiske fællesskab, EØF
no	Det europeiske økonomiske fællesskap, EØF
en	European Economic Community, EEC
de	Europäische Wirtschaftsgemeinschaft, EWG
nl	Europese Economische Gemeenschap, EEG
fr	Communauté Economique Européenne, CEE
es	Comunidad Económica Europea, CEE
it	Comunità Economica Europea, CEE
pt	Comunidade Económica Europeia, CEE
ru	Европейское экономическое сообщество, ЭЭС

Euroopan hiili- ja teräsyhteisö, EHTY, ECSC

sv	Europeiska kol- och stålgemenskapen, EKSG, CECA, ECSC
da	Det europæiske kul- og stålfællesskab, EKSF
no	Det europeiske kull- og stålfellesskap, EKSF
en	European Coal and Steel Community, ECSC
de	Europäische Gemeinschaft für Kohle und Stahl, EGKS
nl	Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, EGKS
fr	Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier, CECA
es	Comunidad Europea del Carbón y del Acero, CECA
it	Comunità Europea del Carbone e dell'Acciaio, CECA
pt	Comunidade Europeia do Carvão e do Aço, CECA
ru	

Euroopan atomienergiayhteisö, Euratom

sv	Europeiska atomenergigemenskapen, Euratom
da	Det europæiske atomenergifællesskab, Euratom
no	Det europeiske atomenergifellesskap, Euratom
en	European Atomic Energy Community, EAEC, Euratom
de	Europäische Atomgemeinschaft, EAG, Euratom
nl	Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, EGA, Euratom
fr	Communauté Européenne de l'Énergie Atomique, CEEA, Euratom
es	Comunidad Europea de Energía Atómica, CEEA, Euratom
it	Comunità Europea dell'Energia Atomica, CEEA, Euratom
pt	Comunidade Europeia da Energia Atómica, CEEA, Euratom
ru	

Euroopan vapaakauppaliitto, EFTA, Efta

sv	Europeiska frihandelssammanslutningen, EFTA
da	Den europæiske frihandels-samenslutning, EFTA
no	Det europeiske frihandelsforbund, EFTA
en	European Free Trade Association, EFTA
de	Europäische Freihandels-gemeinschaft, EFTA
nl	Europese Vrijhandels Associatie, EVA
fr	Association Européenne de Libre Echange, AELE
es	Asociación Europea de Libre Comercio, AELC
it	Associazione Europea di Libero Scambio, AELS, EFTA
pt	Associação Europeia de Comercio Livre, AECL
ru	Европейская ассоциация свободной торговли, EACT

Euroopan talousalue, ETA, Eta

sv	Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, EES; mieluummin kuin: Europeiska ekonomiska sfären
da	Det europæiske økonomiske område, EØO
no	Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, EØS
en	European Economic Area, EEA, European Economic Space, EES
de	Europäischer Wirtschaftsraum, EWR
nl	Europese Economische Ruimte, EER
fr	Espace Economique Européen, EEE
es	Espacio Económico Europeo, EEE
it	Spazio Economico Europeo, SEE
pt	Espaço Económico Europeu, EEE
ru	Общеввропейское экономическое пространство, ОЭП

Euroopan neuvosto, EN

sv	Europarådet
da	Europarådet
no	Europarådet
en	Council of Europe, CE
de	Europarat, ER
nl	Raad van Europa, RE
fr	Conseil de l'Europe, CE
es	Consejo de Europa, CE
it	Consiglio d'Europa, CE
pt	Conselho da Europa, CE
ru	

Eurooppa-neuvosto;

myös: EY:n huippukokous

sv	Europeiska rådet
da	Det europæiske råd
no	Det europeiske råd
en	European Council
de	Europäischer Rat
nl	Europese Raad
fr	Conseil Européen
es	Consejo Europeo
it	Consiglio Europeo
pt	Conselho Europeu
ru	

Euroopan talouskomissio, ECE

sv	Europeiska ekonomiska kommissionen, ECE
da	Den økonomiske kommission for Europa, ECE
no	Den økonomiske kommisjon for Europa, ECE
en	Economic Commission for Europe, ECE
de	Wirtschaftskommission für Europa, ECE
nl	Economische Commissie voor Europa, ECE
fr	Commission Economique pour l'Europe, CEE
es	Comisión Económica para Europa, CEE
it	Commissione Economica per l'Europa, CEE
pt	Comissão Económica para a Europa, CEE
ru	Экономическая комиссия для Европы, ЭКЕ

Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki, EBRD

sv	Europeiska återuppbyggnads- och utvecklingsbanken, EBRD
da	Den europæiske bank for økonomisk genopbygning og udvikling, EBRD
no	Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling, EBRD
en	European Bank for Reconstruction and Development, EBRD
de	Europäische Bank für Wiederaufbau und Entwicklung, EBRD
nl	Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling, EBWO
fr	Banque Européenne pour la Reconstruction et le Développement, BERD
es	Banco Europeo de Reconstrucción y Desarrollo, BERD
it	Banca Europea per la Ricostruzione e lo Sviluppo
pt	Banco Europeu para a Reconstrução e Desenvolvimento, BERD
ru	

Euroopan valuuttajärjestelmä, EMS

sv	Europeiska monetära systemet, EMS
da	Det europæiske monetære system, EMS
no	Det europeiske monetære system, EMS
en	European Monetary System, EMS
de	Europäisches Währungssystem, EWS
nl	Europees Monetair Stelsel, EMS
fr	Système Monétaire Européen, SME
es	Sistema Monetario Europeo, SME
it	Sistema Monetario Europeo, SME
pt	Sistema Monetário Europeu, SME
ru	Европейская валютная система, ЕВС

Länsi-Euroopan unioni, WEU

sv	Västeuropeiska unionen, WEU, VEU
da	Den vesteuropæiske union, WEU, VEU
no	Den vesteuropeiske union, WEU, VEU
en	Western European Union, WEU
de	Westeuropäische Union, WEU
nl	West-Europese Unie, WEU
fr	Union de l'Europe Occidentale, UEO
es	Union Europea del Oeste, UEO
it	Unione dell'Europa Occidentale, UEO
pt	União Europeia Ocidental, UEO
ru	

Euroopan avaruusjärjestö, ESA

sv	Europeiska rymdorganisationen, ESA
da	Den europæiske rumorganisation, ESA
no	Det europeiske organ for romfart, ESA
en	European Space Agency, ESA
de	Europäische Weltraumorganisation, EWO
nl	Europees Ruimte-Agentschap, ESA
fr	Agence Spatiale Européenne, ASE
es	Agencia Espacial Europea, AEE
it	Agenzia Spaziale Europea, ASE
pt	Agencia Espacial Europeia, ASE
ru	

Suomalaisen EY-termistön kokoaminen

Ulkoministeriö käynnisti kaksi vuotta siten EY:n direktiivien kääntämisen kotimaisille kielille. Kymmenien kääntäjien työtä koordinoi nyt oikeusministeriön ETA-yksikkö. Näiden direktiivien käännökset määräävät vuosikymmeniksi sen termistön, jota Suomen elinkeinoelämä käyttää kommunikoidessaan kauppakumppaniensa kanssa. Direktiivikäännösten on havaittu usein poikkeavan Suomessa tähän asti käytetystä ammattikielestä. Myös suomenruotsalainen termistö poikkeaa usein Ruotsissa käytössä olevasta. Siksi olisikin tärkeää, että direktiivien termistö kerättäisiin ja julkaistaisiin elinkeinoelämän, viranomais-

ten ja kansalaisten käyttöön niin pian kuin mahdollista.

Ruotsissa Tekniska Nomenklaturcentralen ylläpitää tällaista termipankkia englanninkielisten direktiivitermien ruotsinkielisistä vastineista. Tekniikan Sanastokeskukselle on nyt tarjoutunut mahdollisuus hyödyntää tätä Ruotsissa tehtyä työtä siten, että ruotsalaiseen termipankkiin lisätään suomalaiset termit. Näin luodaan muutamassa kuukaudessa ja pienin kustannuksin EY-termipankki kaikkien niiden suomalaisten käyttöön, jotka direktiivien kanssa ovat tekemisissä. Kerromme projektin etenemisestä seuraavassa numerossa.

Nordterm-nytt

Pohjoismaisten sanastotyötä tekevien organisaatioiden yhteistoimintajärjestö Nordterm on aloittanut uuden toimintamuodon, tiedotuslehden nimeltään Nordterm-nytt. Tämä muutaman keran vuodessa ilmestyvä lehti toimitetaan kussakin Pohjoismaassa kaikille sanastotyöstä kiinnostuneille. Suomessa Nordterm-nytt ilmestyy osana Terminfoa. Näin voimme välittää lukijoillemme tuoretta tietoa pohjoismaisesta sanastotyöstä. Nordterm-nyttin artikkelit ovat ruotsin-, norjan- ja tanskankielisiä – myös suomalaiset, saamelaiset ja islantilaiset käyttävät jotain näistä kielistä kirjoittaessaan Nordterm-nyttiin. Artikkelit ilmestyvät Terminfossa kääntämättöminä, mutta referoimme kunakin numeron tärkeimpiä artikkeleita lyhyesti myös suomeksi. Samalla voimme esittää myös suomalaisia kommentteja kirjoituksiin.

Tämänkertaisen Nordterm-nyttin ensimmäisessä artikkelissa norjalaisen *Rådet for teknisk terminologin* johtaja *Håvard Hjulstad* esittelee suunnitteilla olevaa yhteispohjoismaista termitetuemuallia. Yhteinen tapa tallentaa sanastoaineistoa kaikissa Pohjoismaissa alkaa olla välttämätön, sillä sanastojen teossa käytetään yhä enemmän muissa pohjoismaissa tehtyjä sanastoja. Suomessakin tämänkaltaisesta yhteistyöstä on jo kokemuksia, sillä piakkoin ilmestyvän Muovisanaston yhtenä lähteenä käytettiin ruotsalaisen Tekniska Nomenklaturcentralenin vuonna 1986 ilmestynyttä sanastoa *Plast- och gummiteknisk ordlista* (TNC 84), jonka aineisto saatiin Ruotsista tiedostona. TSK:ssa tiedostoa täytyi kuitenkin muokata melko lailla, sillä ruotsalaisten käyttämä tietuemalli poikkeaa melko lailla Suomessa käyte-

tystä. Jotta tällaista muokkaustyötä voitaisiin vähentää, on jo jonkin aikaa suunniteltu yhteispohjoismaista tietuemallia. Håvard Hjulstad esittelee suunnitelmien tämänhetkistä tilaa.

Mielenkiintoisin asia Nordtermin toiminnassa vuonna 1991 oli saamenkielisen sanastotyön liittyminen osaksi Nordterm-yhteisöä. Saamenkielisen sanastotyön organisoinnista vastuun kantavat Saamelainen tietopankki ja Saamelaisinstituutti. Yhtenä osoituksena saamenkielisen sanastotyön voimallisuudesta on Koutokeinossa syyskuussa pidetty saamenkielisen terminologian kurssi. Nordterm-nytt-sivuilla kurssista kertoo kurssille oppilaana osallistunut *Anne Ristiinná Hætta*, joka toimii Saamelaisessa opetusneuvostossa. Toisaalla lehdessämme (s. 3–4) samasta kurssista kertoo opettajan näkökulmasta *Heidi Suonuuti*. Seuraavassa osoitteet sekä puhelin- ja telekopionumerot Saamelaiseen tietopankkiin ja Saamelaisinstituuttiin:

Samisk Databank
Postboks 274
N-9520 Kautokeino
Norge
puh. 990 47 84 56 003
tkp. 990 47 84 56 290

Nordisk Samisk Institutt
Postboks 220
N-9520 Kautokeino
Norge
puh. 990 47 84 56 304

Tämänkertainen Nordterm-nytt sisältää myös mm. raportin sanastotyön standardeja laativan ISO/TC37-komitean kokouksesta, joka pidettiin Kanadassa viime syksynä, sekä sanastotyöhön liittyviä uutisia Tanskasta ja Islannista.

Ístensk málfnd - Rádet for teknisk terminologi
Teknikan Sanastokeskus r.y. - Tekniska nomenklaturcentralen
Terminologigruppen i Danmark

Nordterm - som är forum för terminologiarbete i de nordiska länderna - står för det frivilliga samarbetet mellan institutioner i Norden som är engagerade i terminologiarbete av ett eller annat slag.

Nordterms arbetsområden täcker grundläggande forskning, utbildning, praktiskt terminologiarbete, och den tillämpning av terminologier som utgör en förutsättning för en entydig kommunikation inom och mellan olika branscher, på regional, nationell och internationell nivå.

Nordisk (?) termpostformat

For å kunne få til effektiv databehandling av terminologimateriale er det nødvendig å bestemme seg for et format. De ulike informasjonene må plasseres i særskilte felt, og hvert felt må ha sin kode som identifiserer det entydig. Selv en datamaskin må kunne kjenne igjen hva som er engelsk term, hva som er fransk genusmarkering, osv.

Terminologiinstitusjonene i Norden har hver på sin kant (om enn ikke uten samarbeid) utviklet sine termpostformat. Stort sett har de bygd på de samme prinsippene, og datautveksling mellom nordiske terminologiinstitusjoner har fungert bra.

TNC og RTT har behov for å revidere sine termpostformat. I den forbindelse var det naturlig å prøve å komme fram til ett felles format. Også TSK har deltatt aktivt i arbeidet, og en rekke andre interessenter har vært med på råd.

Det reviderte termpostformatet er nå klart til å tas i bruk. Både TNC og RTT vil implementere det i løpet av kort tid.

Det er skrevet en fyldig dokumentasjon, og det fører for langt å gå inn på detaljer her. Noen prinsipper kan likevel nevnes:

Det er begrepsposten som er den normale "største enheten". All informasjon om ett begrep knyttes sammen i en post, som typisk vil inneholde termer på flere språk, definisjoner, merknader, kildeopplysninger og klassifikasjon.

De enkelte informasjoner er plassert i felt, som identifiseres med feltkoder. Enkelte felt er knyttet til posten som helhet, mens enkelte er knyttet til andre felt. Eksempel på det første er termer og definisjoner; eksempel på det siste er grammatiske opplysninger (som gjelder én term) og geografisk bruksområde (f.eks. at en engelsk term brukes i USA).

Feltkodene kan starte med språkkode der dette er relevant. De standardiserte språkkodene skal brukes. Noen eksempler: da (dansk), de (tysk), en (engelsk), fi (finsk), fr (fransk), is (islandsk), no (norsk), sv (svensk). Ved RTT kommer vi til å avvike fra dette når det gjelder norsk, ved at vi bruker nb og nn for bokmål respektive

nynorsk. Enkelte opplysninger er ikke språkavhengige. For eksempel klassifikasjon har ingen språkkode i feltkoden.

Hoveddelen av feltkoden er en "felttypekode". Formatet gir rom for en lang rekke slike koder. Av mnemotekniske grunner blir det ikke nødvendigvis identiske koder ved alle institusjonene. F.eks. er det naturlig å bruke kode AVTE for "avrådd term" i Sverige, mens en bruker FRTE for tilsvarende "frarådd term" i Norge. I dokumentasjonen blir det ført opp hvilke koder hver institusjon bruker.

Det går an å gruppere felt, og det går an å la et felt være underordnet et annet felt. Det siste gjør en ved å la det underordnede feltet stå mellom <og> inne i et annet felt. Slik kan en fortelle om grammatisk kjønn for en fransk flerleddet term:

frTE station <GR f> principale

Dersom det ikke er viktig å knytte denne informasjonen til det riktige ordet i termen, eller dersom termen består av ett ord, kan det gjøres ved å gruppere feltene slik:

frTE station
GR f

Det er mange andre detaljer som må formaliseres og spesifiseres når en skal databehandle et så komplisert materiale som terminologimateriale ofte er. Blant annet strekker ikke datamaskinens vanlige tegnsatt til, og en har behov for å uttrykke kompliserte matematiske formler. Det inngår også i det nye formatet en måte å gjøre dette på. Det er mulig å skrive gresk og russisk, kvadratroten, brøk og matriser. Det er også utviklet koder for spesialtegn, både matematiske og "fremmede" bokstavtegn. Disse kodelistene kan utvides etter hvert som nye behov oppstår.

SGML (Standard Generalized Markup Language) er "det store" når det gjelder tekstkoding for tida. Det nye termpostformatet svarer til SGML, og overføring mellom SGML og termpostformatet skulle ikke by på problemer.

Håvard Hjulstad

DANTERM-Center Syd oprettet

Den 14. maj 1990 vedtog Terminologigruppen i Danmark vedtægterne for det nye center. I præamblen til dette dokument hedder det:

"Som led i realiseringen af Terminologigruppens handlingsprogram af 23.03.87 skal der i Danmark som almenyttige selvejende institutioner oprettes 5 regionale DANTERM-centre:

- Danmark – K (København, Sjælland, Bornholm)
- Danmark – F (Fyn)
- Danmark – N (Nordjylland)
- Danmark – M (Midtjylland)
- Danmark – S (Syd- og Sønderjylland)

med det overordnede formål at fastholde og forstærke den faglige udvikling, som er foregået ved de til Terminologigruppen knyttede institutioner. Derved styrkes samarbejdet med erhvervslivet og samtidigt sikres en gavnlig synergieffekt imellem DANTERM-Centrene og Terminologigruppens medlemsinstitutioner."

Centrets formål er:

- at iværksætte PR- og informationsvirksomhed vedr. terminologiarbejde i teori og praksis
- at medvirke ved udviklings- og forskningsprojekter
- at yde bistand ved oprettelse og drift af virksomheds- og institutionsinterne terminologiske databaser
- at rådgive ved udformning af to- eller flersidige aftaler vedr. copy-right-regler ved etablering og udbud af fælles databaser
- at fungere som værtsdatamat for fælles databaser

Centret ledes af en bestyrelse, hvis formand p.t. er rektor for Handelshøjskole Syd, Gert Engel.

Adresse:

DANTERM-Center Syd
c/o Institut for Erhvervsforskning
Engstien 3
DK-6000 Kolding
Danmark

Samisk representa- tion i Nordterm

Vid Nordterms styrgruppsmöte i Esbo i april beslöts att en företrädare för det samiska språket skulle inbjudas att ingå i Nordterm. Inbjudan ställdes till projektet "Samisk Databank" som vid ett styrelsemöte i november beslöt att utse Nils Öyvind Helander vid Nordisk Samisk Institut i Kautokeino som representant för det samiska språket och för Samisk Databank.

TermNet-Center NORD etableret

Det nyoprettede TermNet-Center NORD er organisatorisk en sektion af DANTERM-Center Syd. Ved aftale mellem det internationale netværk for terminologi "TermNet" og TermNet-medlem Handelshøjskole Syd er centret etableret som et servicecenter for de 5 nordiske lande.

Centret har i april 1991 startet sin virksomhed med at udsende informationsmateriale til ca. 300 institutioner og enkeltpersoner i Norden.

TermNet-Center NORD's opgave er at fungere som distributionsorgan for alle publikationer, der udkommer i TermNet- og/eller Infoterm-regi, samt publikationer, der udgives af det Internationale Institut for Terminologiforskning (IITF) gennem det nyoprettede TermNet-forlag i Wien.

Nærmere oplysninger:

TermNet-Center NORD
c/o Institut for Erhvervsforskning
Engstien 3
DK-6000 Kolding
Danmark
Telefon: +45 75 50 60 35

*TermNet-Center NORD er din kontakt
til terminologisk
information og dokumentation!*

Terminologi, EDB og vidensteknik

NORDTERM-publikation 3

Terminologi, edb og vidensteknik

Heribert Picht, ed.

Proceedings af NORDTERM-Symposiet 1989 i Varde, Danmark. 224 sider, A5-format, 150.00 DKK+ forsendelsesomkostninger.

Publikationen indeholder symposiets bidrag om terminologilæren (2), termbank, CD-ROM m.v. (3), vidensrepræsentation (1), terminologiarbejde og faglig kommunikation i virksomheder (2), standardisering (2), sprogplanlægning og terminologi (1), terminologiuddannelse (1).

Publikationen kan købes i TermNet-Center NORD.

Terminologikurs for samiske språkarbeidere

Den 4. og 5. september i år ble det i Guovdageaidnu (Kautokeino), i Sápmi, arrangert et terminologikurs for prosjektmedarbeidere ved Samisk utdanningsråd, samisklærere, språkarbeidere og for personell ved Samisk utdanningsråd og Samisk Databank.

Det var Samisk utdanningsråd som sammen med samarbeidsprosjektet "Samisk Databank" hadde tatt initiativet til å holde et slikt kurs, og vi stod sammen om gjennomføringen av kurset.

Til kurset hadde vi invitert tre forelesere som tok for seg hvert sitt tema.

Første forelesning var om "Samisk termarbeid og begrep innen termarbeid og om hvilke informasjon som hører til en term post". Foreleser var Nils Thomas Utsi ved Samisk Databank.

Videre foreleste Nils Øyvind Helander ved Nordisk Samisk Institutt, om samisk avledningsslære. Han belyste hvilke avledningssendelser man kan benytte ved lagning av nye ord til forskjellige ordklasser og hvordan man kan klassifisere disse.

Siste foreleser var Heidi Suonuuti fra Centralen för teknisk terminologi (TSK) i Finland. Hun foreleste om begrepssystemer og begrepsrelasjoner i terminologiarbeid og om definisjoner og utforming av definisjoner og om praktisk terminologiarbeid.

Bakgrunnen for at Samisk utdanningsråd ville holde et slikt kurs, var at vi har en sentral stilling blant samiske institusjoner når det gjelder å ivareta og utvikle det samiske språket, som er en grunnpill for all den virksomhet som rådets arbeid omfatter. Produksjon av

lærebøker legger grunnen for videreutvikling og ivaretagelse av språket i utdanningssystemet.

En slik læremiddelutvikling forutsetter at det foreligger termer i fagene. Samisk utdanningsråd har satt igang terminologiprojekter i flere fag, som kjemi, fysikk, økonomi og litteratur. Det første termprosjektet startet for ca. ti år siden. Det gjaldt utvikling av matematikktermer. Nå foreligger en ferdig liste over disse.

Samisk utdanningsråd er også representert i ovennevnte samarbeidsprosjekt som skal drive fram en samisk databank. Som sin fremste oppgave vil prosjektet ved hjelp av datateknologi på en mer effektiv måte kunne drive termutviklingsarbeid.

Samisk utdanningsråd vil satse mer på å bygge opp kompetansen hos termutviklerne. Hittil har vi i alt for liten grad hatt faglig og generell kompetanse i termutvikling, noe som har resultert i direkte oversetting av termer fra norsk til samisk. Ved å holde et slikt kurs i termutvikling vil prosjektarbeiderne få et bedre kjennskap til de metoder som brukes i utviklingen av termer.

Responen hos kursdeltakerne på dette kurset var svært god. De fleste ønsket et videregående kurs for å lære mer om hvordan man kan benytte systematiseringen og analyseringen i det praktiske termarbeidet.

Arbeidet med læremidlene og termutviklingen vil resultere i at samer får redskaper som gjør dem istand til å bruke sitt morsmål også i nye sammenhenger i et moderne samfunn.

*Åne Ristiinná Hætta
Språkkonsulent ved Samisk utdanningsråd*

Terminologiaktiviteter på internasjonell nivå

ISO/TC37-möten

Ottawa och Hull i Canada var under tiden 30 september till 5 oktober platsen för internasjonell standardisering av terminologiarbetets metoder och principer. Det var ISO/TC37 ("Terminology. Principles and coordination") som höll arbetsgruppsmöten och plenarmöten på vilka drygt 10 länder var representerade av ca 25 delegater. Av dessa 25 kom sex ifrån Norden, närmare bestämt från Finland, Norge och Sverige.

Två av ISO/TC37s underkommittéer och deras respektive arbetsgrupper sammanträdde och förde de pågående arbetena några steg framåt. Det var vid två möten som de nordiska delegaterna hade anledning att vara särskilt aktiva. Det ena mötet rörde revideringen av standarden ISO 1087 "Vocabulary of Terminology". Sedan 1989 har Kjell Westerberg, TNC, varit "convener" för en ad hoc-grupp med nordisk sammansättning, senare utökad till en internationellt sammansatt arbetsgrupp. Det underlag som gruppen arbetat fram diskuterades livligt och nya riktlinjer för det fortsatta arbetet drogs upp.

Det andra mötet var det avslutande plenarmötet som leddes av ISO/TC37s ordförande Heidi Suonuuti från TSK i Finland. Man beslöt där bl a att ett flertal arbetsgrupper skall mötas i augusti 1992 i anslutning till Euralex-konferensen i Tammerfors, Finland. Däremot bestämdes inte någon ny tid eller plats för nästa plenarmöte.

Som värd för mötena stod Department of the Secretary of State of Canada.

Seminarier

ISO/TC37-mötena följdes av två seminarier som handlade om terminologistandardisering och särskilt om samordning och informationshantering i samband med det. Även terminologiskt stöd till experter och organisering av terminologiskt arbete berördes. Heidi Suonuuti höll två föredrag, dels om ISO/TC37-standards inverkan på internationella terminologistandarder, dels om den finska utbildningen i terminologiska arbetsmetoder för experter i standardiseringskommittéer. >

International symposium on terminology and documentation (T&D) in specialized communication

Evenemangen i Canada avslutades med ett symposium som hade lockat ett hundratal deltagare. Föredragen under symposiet gav en aktuell redovisning över läget i Nordamerika, främst Canada, när det gäller datorbaserade hjälpmedel för översättare, tolkar och terminologer. Det som presenterades var både befintliga hjälpmedel och sådana som var under utveckling – alla i hög grad användarinriktade. Som exempel kan nämnas arbetsstationer för översättare och terminologer, maskinöversättningssystem, termbankar, system för automatisk excerpering, lagring och hantering av begreppsinformation i text.

Seminarierna och symposiet var anordnade av INFOTERM i samarbete med Department of the Secretary of State of Canada.

Nyheder fra Island

”Instruktionshåndbog for terminologiudvalg” udkommet

Íslensk málstöð har for nyligt udgivet ”Leiðbeiningar fyrir orðanefndir”, en håndbog i terminologiarbejde (82 s.), forfattet af Ari Páll Kristinsson, Sigrún Helgadóttir og Sigurður Jónsson. Bogen består af nogle hovedkapitler. I første kapitel gøres der rede for organisering af terminologiarbejdet, og gode råd gives til nye arbejdsgrupper. Dernæst omtales nogle hovedpunkter: begreber, karakteristiske træk, definitioner, begrebsrelationer og begrebssystemer. Tredje kapitel handler om orddannelse i islandsk, og derefter kommer en redegørelse for et EDB-registreringssystem til registrering af termer. Til sidst kommer der en fortegnelse over fagordbøger og -ordsamlinger på islandsk, en liste over terminologiudvalg i Island (i alt 33 grupper) og en adresseliste med nogle terminologiinstitutioners adresser, bl.a. Nordterm's.

Kursus for universitetslærere og videnskabelige medarbejdere ved Háskóli Íslands

Den 1. og 4. november 1991 holdt Íslensk málstöð, i samarbejde med Háskóli Íslands, et kursus i terminologiarbejde for universitetets ansatte. Universitetsrådet anbefalede for godt et år siden, at terminologiarbejde burde betragtes som en naturlig og anerkendt del af alle videnskabelige medarbejders arbejde ved Háskóli Íslands. Registreringsarbejde og andet terminologiarbejde på alle niveauer er allerede gået i gang inden for mange fag, og nye fagområder føjes uafbrudt til.

Ny udgava av TERMDOK på CD-ROM

TNC og Walters Lexikon har nu sammanställt en ny utgåva av TERMDOK på CD-ROM som är mer nordisk till sitt innehåll, och även mer europeisk i övrigt, än den tidigare. Det innebär framför allt att alla de nordiska länderna nu är representerade. Dessutom är de svenska, norska och finska termbankerna avsevärt utökade i förhållande till föregående version.

TERMDOK-skivan innehåller en halv miljon termposter ur följande termbankar:

- EURODICAUTOM (EGs termbank i urval)
- Termium (kanadensiska statens termbank i urval)
- TNCs ordlistor
- Svensk standard
- TNCs excerpter (bl a ur facktidsskrifter)
- TNCs EG-excerpter (ur översättningen av EGs regelverk)
- TEPA (den finska termbanken)
- RTTs ordlistor (den norska termbanken)
- KRINGLA (den isländska termbanken)
- Danterm (den danska termbanken)

Att EGs termbank finns med innebär att den här skivan innehåller betydligt fler språk än den tidigare, bland annat italienska, nederländska och portugisiska.

Programvaran är nu liksom tidigare utvecklad av Optosof. Trots fördubblad mängd termposter går sökningarna på den här skivan snabbare. Dessutom krävs det numera mindre sökvana hos användaren för att få ett fullgott resultat.

Skivan kostar SEK 4 900:- (exkl moms) och kan beställas genom:

PC Scandinavian Systems AB
Box 5004
S-350 05 Växjö
Sverige

Sekretariatet för Nordterm cirkulerar mellan de institutioner som medverkar i samarbetet. Sedan våren 1991 och fram till våren 1993 ligger sekretariatet hos:

TNC
Västra vägen 9 C
S-171 46 SOLNA
Sverige
Tfn 08-735 85 25
Fax 08-27 32 86

Ordförande under samma period är TNCs Anna-Lena Bucher.

Styrgruppen, Nordterms högsta organ, består i övrigt av följande ledamöter:

Danmark: Heribert Picht, Terminologigruppen
Finland: Heidi Suonuuti, TSK
Island: Sigrún Helgadóttir, Íslensk málstöð
Norge: Håvard Hjulstad, RTT

Summaries

Terminology course in Lappish

The first terminology course in Lappish was arranged in Kautokeino in northern Norway in 4–5 September 1991 by *Sámi Dátábáŋku* (Lappish databank) and *Sámi oahpahusráddi* (Lappish education council). *Heidi Suonuuti*, Head of TSK, participated in the course as a lecturer and describes her impressions of the historical course in her article. In the Nordterm-nytt pages, elsewhere in this issue, you will find pupil's impressions by *Ánne Ristiinná Hætta*.

The theoretical part included among others theory and principles of terminology, organization of terminology work, storage format and division of responsibilities as well as derivation of Lappish words. The practical part dealt with similar concept relations, systems of concepts, types of definition and harmonization as any other terminology course in the Nordic countries. Although the time reserved for exercises was limited, a number of interesting questions arose. These included the question of focusing and the order of relative importance. Many problems encountered by Lapps are well known to all terminologists. Other terminologists may feel slightly envious of their Lappish colleagues, who can apply modern methods in the active development phase of their language.

New TERMDOK in CD-ROM

The Swedish Tekniska Nomenklaturcentralen had its 50th anniversary last year. To celebrate this, Nordterm partners published together with Walters Lexicon a new version of CD-ROM termbank TERMDOK. The new version contains around half a million term records, which is more than twice as many as the contents of the old version. New material and new termbanks have been included. Equivalent terms have been given in a number of new languages.

Term service

Push-button telephones have special buttons 'star' and 'square'. We have the equivalent terms in a number of languages in our collection, but if you know these in German or Russian, please contact us. *Password* is often mixed up with *keyword* and the spelling of *asiakas-palvelinmalli* (client/server model) gives you hard time. Definitions for these as well as for 'paper shredder', 'sustainable development', 'liquid crystal', 'liquid crystal display' and 'LCD overhead panel' are given in Finnish and the terms in a number of languages. We also advise how to add case endings to the symbol of the unit of radioactivity, *Ci*, and how to translate *the Commonwealth of Independent States* in a number of languages.

Bodies of European integration

It is hard to decide whether to join in the EC or not to join in the EC. It is also hard to decide whether to use the singular form (*European Community*) or plural form (*European Communities*) when writing about the subject. The EC consists of three separate communities and therefore the plural form could be considered right. There is no danger of misunderstanding, though, as the EC will remain the EC no matter which one you use. One should, however, take care when writing about *the Council of Europe* or *the European Council* as these refer to two separate bodies. These and a few others are listed in this article in a number of languages. The list is mainly based on the EC's termbank, EURO-DICAUTOM.

Nordterm-nytt

Nordterm has started a new activity - Nordterm-nytt bulletin. The bulletin is published a few times a year and it will

be delivered to those interested in terminology work in the Nordic countries. In Finland, Nordterm-nytt will be published as a part of Terminfo. The articles are in Swedish, Norwegian or Danish - Finns, Lapps and Icelanders should use one of these languages when writing in Nordterm-nytt. The articles are also summarised in Finnish in Terminfo and this will give us opportunity to comment on the subjects.

In the first article of this issue of Nordterm-nytt, *Håvard Hjulstad*, Head of Norwegian Rådet for teknisk terminologi, describes the common Nordic presentation of term records which is being planned. Maybe the most interesting event in Nordterm activities in 1991 was the fact that Lapps joined in the Nordterm activities. Addresses and phone numbers of Lappish contacts are given in the Finnish article about Nordterm-nytt. This issue of Nordterm-nytt also contains a report of the meeting of the *ISO/TC 37* committee which was arranged in Canada last autumn as well as terminology news from Denmark and Iceland.

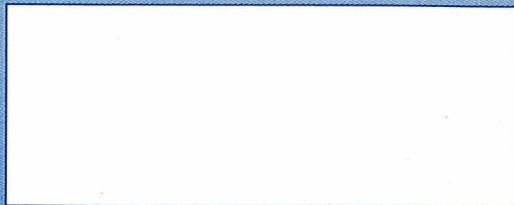
TERMINFO

pitää sinut ajan tasalla

nyt 6 kertaa vuodessa

00430/14

TEKNIIKAN SANASTOKESKUS RY (TSK) CENTRALEN FÖR TEKNISK TERMINOLOGI RF

TSK:n ensisijaisena tehtävänä on saada aikaan suomen- ja ruotsinkielisiä tekniikan alojen sanastoja.

TSK on perustettu 1974, ja sen jäsenenä on teollisuus- ja liikelaitoksia, käännöstoimistoja ja aatteellisia yhdistyksiä.

TSK toimii yhteistyössä Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kanssa.

TSK:n sanastotyön päämuotoja ovat osallistuminen sanastoryhmien työskentelyyn, sanastoluettelot, termipankki ja termipalvelu.

TSK julkaisee erikoisalojen sanastoja ja sanaluetteloita. Nämä tallennetaan myös suoraikäyttöiseen termipankkiin TEPAan.

TSK:n kirjastossa on tekniikan ja lähialojen sanastoja, käsikirjoituksia, yritysten ja laistosten sanastoja sekä koti- ja ulkomaisia sanastostandardeja.

TOIMISTO JA KIRJASTO:

Sörnäisten rantatie 25 (6 krs.)

00500 Helsinki

puh. (90) 731 5205, (90) 731 5206

telekopio (90) 701 9583

Avoimna klo 8.00—16.15

(kesäisin 8.00—15.15)

Termipalvelu klo 9.00—11.00

puh. (90) 738 831

Jäsenten termipalvelu ja maksullinen

termipalvelu klo 10.00—14.00

puh. (90) 735 568

ISSN 0358-7517